Inträdes tal, af Herr Riksrådet m. m. Grefve Axel Fersen

Bokutgåva

Texten ingår i *Svenska Akademiens Handlingar Ifrån År 1786. Första delen*, s. 55–57. Tryckt hos Carl Deleen och J.G. Forsgren, Stockholm 1801.

INTRÄDES TAL,

AF HERR RIKSRÅDET m. m. GREFVE

AXEL FERSEN.

Mine Herrar!

Det torde kunna anses såsom något sällsamt, att, ehuru Sveriges Rike alltid bibehållit sin sjelfständighet, och sådana händelser detsamma icke öfvergått, som vanligen förändra folkslags seder och språk, har Svenska Språket icke destomindre undergått märkeliga förändringar, så i anseende till dess art, som i anseende till ord-lag och uttryck i dess sammansättning; hvilket tydligen sig röjer, då man jemför forntidens bättre skrifter med dem, som under de sednare århundraden utkommit.

Ibland flera orsaker som dertill kunnat bidraga, skulle förmodeligen den kunna anses såsom hufvudsaklig, att med vettenskapernas inkomst och odling i Sverige, Svenska Språket, som i vettenskapsvägen var föga kändt och nyttjadt, ej allenast kommit att sakna en efter dess egenteliga art lämpad skötsel, utan ock att lärdomsidkare, oftast mera kunnige om de främmande språkens, än om det Svenskas grunder och art, dels icke nyttjat språkets eget förråd vid undervisningen i vettenskaper, hvarigenom det småningom förlorat någon del af dess fordna rikedom och styrka, dels ökat detsamma med tillsatser, som man länt af främmande språk, hvarigenom det Svenska blifvit efter hand nog urartadt.

Hans Kongl. Maj:t, alltid öm om sitt Rikes heder, och i nåder sorgfällig att befordra allt hvad som kan öka Svenska mäns kärlek och högaktning för deras fädernesland, har det icke undfallit, att Svenska språkets bibehållande vid dess rätta art och renhet rör på något sätt Svenska Folkets värdighet, samt att, då språket genom odling vinner en lika höjd i både manlighet och behag, som det mest uppbrukade språk, skulle Svenske män, äfven af språket, kunna anse sig berättigade, att gifva sitt fädernesland det företräde, hvartill mångfaldiga andra skäl dem föranlåta.

Genom inrättningen af denna Svenska Akademi har Hans Kongl. Maj:t i nåder trott sig kunna erhålla den säkraste fullbordan af Dess lofvärda bemödande om Svenska Språkets odling och stadga. Hans Kongl. Maj:ts val af de Herrar och Män, som till Ledamöter af denna Akademi blifvit förordnade, och hvilka allmänheten redan förut till denna förrättning godkänt, kan ock förvissa Hans Kongl. Maj:t om ett värdigt uppfyllande af Dess höga afsigt.

Den äran, att såsom Ledamot infinna mig i detta Samfund, mine Herrar, är en verkan af Hans Kongl. Maj:ts nådiga tanke om någon skicklighet, som jag önskade mig innehafva, men likväl nödgas bekänna, att jag icke äger. Mina ungdomsöfningar, de embeten jag beklädt, samt de särskilta förrättningar som varit mig ombetrodde, hafva till föremål och beskaffenhet varit vida skilda ifrån den kunskap som detta rum kräfver.

Men då jag i detta afseende icke kan dela med Eder, mine Herrar, en heder, som Eder allena tillkommer, att med framgång utföra det åliggande som denna Akademis höge Stiftare till vår försorg anförtrott, delar jag icke dess mindre med samtida och tillkommande Svenska män den underdåniga vördnad och tacksamhet, hvartill Hans Kongl. Maj:t beredt Sig ett nytt ämne i denna inrättning, hvilken ökar vår aktning för oss sjelfva, då den i eget språk utförer med styrka och värdighet Svenska Konungars ärefulla bedrifter, och Svenska Folkets trohet och mandom.

Men när en efterverld läser, i denna Akademis handlingar, om detta Rikes upprättelse af Konung Gustaf *den Förste*, om dess upphjelpande till sjelfständighet, anseende och ära af Konung Gustaf Adolph, om dess utvidgande och tillväxt af Konung Carl *den Tionde*, underlåter den aldrig att med den ömmaste känsla vörda Konung Gustaf *den Tredjes* dygd, hvilken då ett söndradt Svenskt Folk förlorat sin frihet, densamma ädelmodigt återgaf.
